

HEPATITIS B & C CAN'T WAIT!

แนวคิดการรณรงค์วันตับอักเสบโลก ประจำปี ๒๕๖๕

“Hepatitis B & C can't wait: โรคไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี
ตรวจเร็ว รักษาเร็ว รอไม่ได้”

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ให้ความสำคัญต่อการกำจัดโรคไวรัสตับอักเสบ จึงกำหนดให้ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ของทุกปี เป็นวันตับอักเสบโลก (World Hepatitis Day) เพื่อให้ทุกประเทศร่วมกันรณรงค์และมีเป้าหมายการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไวรัสตับอักเสบให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) และประเทศสมาชิก ได้กำหนดเป้าหมายการกำจัดโรคไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ ประกอบด้วย ลดการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี รายใหม่ ร้อยละ ๙๕ และลดการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี รายใหม่ ร้อยละ ๘๐ ผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ได้รับการวินิจฉัย ร้อยละ ๙๐ ผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ได้รับการรักษามากกว่า ร้อยละ ๘๐ และอัตราการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับโรคไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ลดลง ร้อยละ ๖๕ เนื่องจาก ผู้ติดเชื้อโรคไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ส่วนใหญ่มักไม่มีอาการ ทำให้ไม่ทราบสถานการณ์ติดเชื้อของตนเอง ทำให้ผู้ติดเชื้อไม่เข้ารับบริการตรวจคัดกรองและรักษา จะเข้ารับการรักษาที่ต่อเมื่อมีอาการรุนแรง ซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดภาวะตับแข็ง กลายเป็นมะเร็งตับ และเสียชีวิตในที่สุด

สำหรับประเทศไทยคาดการณ์ว่าจะมีผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี เรื้อรัง ประมาณ ๒.๒ - ๓ ล้านคน โดยมีอัตราความชุกประมาณร้อยละ ๔ - ๕ ของประชาชน ที่เกิดก่อนปี ๒๕๓๕ ทำให้พบผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี เรื้อรัง ในประชากรที่มีอายุ ๓๐ ปีขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ สำหรับผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี คาดว่ามีประมาณ ๓ - ๘ แสนคน

การดำเนินงานกำจัดโรคไวรัสตับอักเสบในประเทศไทย ดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิดในการผลักดันให้การแก้ไขปัญหาไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ให้เป็นแผนงานโรคที่มีความสำคัญลำดับสูงของระบบสาธารณสุขในประเทศไทย เน้นการยกระดับบริการ (Leverage) การป้องกันแก้ไขและการดูแลรักษาโรคไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างครอบคลุม ต่อเนื่อง มีคุณภาพ และยั่งยืน ภายใต้การทำงานแบบบูรณาการ (Integrate) ระหว่างแผนงานที่มีวิธีการ ติดเชื้อร่วมกัน ได้แก่ โรคไวรัสตับอักเสบ เอชไอวี โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การอนามัยเจริญพันธุ์ และการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด โดยการพัฒนาโครงสร้างและกลไกที่ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือขององค์กรในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรท้องถิ่น ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ด้วยความตระหนักในการเป็นเจ้าของปัญหาาร่วมกัน (Partnership) อีกทั้งยังมุ่งเน้นเรื่องความเท่าเทียมด้านสุขภาพ โดยปราศจากการตีตราและเลือกปฏิบัติ (Stigma & Discrimination) ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายและสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย

ไวรัสตับอักเสบ บี: ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

- ไวรัสตับอักเสบ บี มีช่องทางที่แพร่เชื้อสำคัญคือ การติดเชื้อจากแม่สู่ลูก การติดเชื้อจากการได้รับเลือดและผลิตภัณฑ์ของเลือดก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ การติดเชื้อผ่านทางผิวหนังที่เป็นแผลเมื่อสัมผัสกับเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วย (percutaneous transmission) และ การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ติดเชื้อ (sexual transmission)
- โรคไวรัสตับอักเสบ บี สามารถป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีน ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศไทย ได้บรรจุวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบ บี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้เด็กทุกคนได้รับวัคซีนเพื่อป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี โดยได้รับวัคซีนเมื่อแรกเกิด อายุ ๒, ๔ และ ๖ เดือน สำหรับประชาชนที่เกิดก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ควรตรวจหาการติดเชื้อโรคไวรัสตับอักเสบ บี ซึ่งสามารถตรวจได้ที่โรงพยาบาลทุกแห่ง หากพบว่า ยังไม่เคยติดเชื้อ และไม่มีภูมิคุ้มกัน แนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี ให้ครบชุด จำนวน ๓ เข็ม ที่ ๐, ๑ และ ๖ เดือน ในกรณีที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี สามารถรักษาได้ด้วยการกินยาด้านไวรัส ซึ่งจะช่วยชะลอการเกิดภาวะตับแข็ง และลดการเกิดมะเร็งตับได้

HEPATITIS B & C

CAN'T WAIT!

ไวรัสตับอักเสบ ซี: รักษาได้ หายขาด

- ไวรัสตับอักเสบ ซี มีช่องทางที่แพร่เชื้อสำคัญคือ การได้รับเลือดและผลิตภัณฑ์ของเลือดก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ การฉีดยาเสพติด/ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน การสักผิวหนังหรือหัตถการของแพทย์พื้นบ้าน ในสถานที่ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และไม่ได้ทำความสะอาดเครื่องมืออย่างถูกวิธี การมีเพศสัมพันธ์ โดยไม่ได้ป้องกัน โดยเฉพาะในกลุ่มชายรักชาย และกลุ่มที่มีการติดเชื้อเอชไอวีร่วมด้วย
- โรคไวรัสตับอักเสบ ซี ยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรค ดังนั้น ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทุกประเภท เพื่อป้องกันไม่ให้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี อย่างไรก็ตาม โรคไวรัสตับอักเสบ ซี สามารถรักษาให้หายขาดได้ ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงควรเข้ารับบริการตรวจคัดกรองโดยเร็ว ซึ่งปัจจุบันสามารถตรวจคัดกรองได้สะดวกและรวดเร็ว และหากตรวจยืนยันพบการติดเชื้อจะสามารถรักษาได้ด้วยยาต้านไวรัสอย่างต่อเนื่องจนครบ ๑๒ สัปดาห์

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ขอเชิญชวนหน่วยบริการสุขภาพ และองค์กรภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ตลอดจนสื่อมวลชน ร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เนื่องในวันตับอักเสบโลกประจำปี ๒๕๖๕ ให้กับประชาชนในพื้นที่ทั่วประเทศ ภายใต้แนวคิด

"Hepatitis B & C can't wait: โรคไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี
ตรวจเร็ว รักษาเร็ว รอไม่ได้"

- ตรวจเร็ว เพื่อทราบสถานะการติดเชื้อไวรัสตับ บี และ ซี ในผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยง สำหรับหญิงตั้งครรภ์ควรได้รับการตรวจหาการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี เพื่อป้องกันการถ่ายทอดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี จากแม่สู่ลูก ส่วนผู้ที่เกิดก่อน ปี ๒๕๓๕ หากตรวจไม่พบการติดเชื้อและไม่มียาคุมกำเนิดต่อไวรัสตับอักเสบ บี ควรได้รับการฉีดวัคซีน เพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี
- รักษาเร็ว ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี ควรได้รับการรักษาเพื่อเข้าถึงยาที่มีประสิทธิภาพ โดยเร็ว โดยเฉพาะโรคไวรัสตับอักเสบ สามารถรักษาให้หายขาดได้
- รอไม่ได้ ไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี เป็นภัยเงียบใกล้ตัว ที่ไม่ควรรอให้เกิดภาวะตับแข็งและมะเร็งตับ

กรมควบคุมโรค ได้จัดทำข้อมูลและสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ Infographic, VDO Clip และ Banner สนับสนุนแก่ภาคีเครือข่ายทั่วประเทศ ดังนี้ ดาวน์โหลดสื่อต้นแบบได้ที่เว็บไซต์กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ <https://ddc.moph.go.th/das>

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

โรคไวรัสตับอักเสบ บี

บี

“ป้องกันได้ด้วยวัคซีน”

อาการ มี 2 ระยะ

1. ระยะเฉียบพลัน

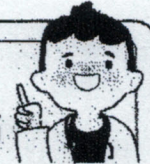
- มีอาการภายใน 2 - 5 เดือน
- มีไข้, ตัวเหลือง, ตาเหลือง
- ร่างกายอ่อนเพลีย
- ปวดท้องใต้ชายโครงขวา
- คลื่นไส้ อาเจียน
- เหล่าตับถูกทำลายอาจทำให้เกิดภาวะตับวายได้

(หากไม่ได้รับการรักษาจะกลายเป็นผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี เรื้อรัง)

2. ระยะเรื้อรัง

- ผู้ป่วยที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี ในร่างกาย ส่วนใหญ่ไม่มีอาการ แต่สามารถแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้

(หากไม่ได้รับการรักษาอาจกลายเป็นโรคตับแข็งหรือมะเร็งตับ และเสียชีวิตได้)

ติดต่อ ทางใด ?

เลือดหรือสารคัดหลั่ง

เพศสัมพันธ์

ติดต่อจากแม่สู่ลูก

ไม่ติดต่อ ทางใด ?

อาหารหรือน้ำดื่ม

แม่ให้นมลูก

การจูบ (ถ้าไม่มีแผลในปาก)

ลมหายใจ

การป้องกัน

ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี

- เด็กแรกเกิดและการทุกคน ต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี ให้ครบ
- สำหรับผู้ใหญ่ หากต้องการฉีดวัคซีน ควรได้รับการตรวจเลือดก่อนว่ามีภูมิคุ้มกันหรือไม่ เพราะผู้ที่เคยติดเชื้อมาแล้วหรือมีภูมิคุ้มกันแล้ว ไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีน
- หญิงตั้งครรภ์ทุกราย ได้รับการตรวจหาการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ (HBsAg) ฟรี

รักษาได้ แต่ไม่หายขาด

- ยาค่านไวรัสชะลอการเกิดพังพืด ภาวะตับแข็ง และมะเร็งตับ
- ควรได้รับคำแนะนำก่อนการรักษา และการติดตามอย่างต่อเนื่อง ยาที่ใช้ในการรักษาอยู่ในชุดสิทธิประโยชน์รักษาได้ฟรี ตามสิทธิ์

<https://ddo.moph.go.th/das/>

กองโรคติดต่อและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

สายด่วน กรมควบคุมโรค 1422

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

“รักษาได้ หายขาด”

สามารถรักษาให้หายขาดได้ด้วยการกินยาต้านไวรัสให้ครบ 12 สัปดาห์

โรคไวรัสตับอักเสบซี

ซี

อาการ มี 2 ระยะ

1. ระยะเฉียบพลัน

ตับมีอาการอักเสบ ตรวจเลือดพบ

Anti - HCV เป็นบวก

2. ระยะเรื้อรัง

การทำงานของตับมีการอักเสบ

มากกว่า 6 เดือน

และตรวจพบไวรัสในกระแสเลือด

ติดต่อ ทางใด ?

เลือดหรือสารคัดหลั่ง

เพศสัมพันธ์

การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน

ไม่ติดต่อ ทางใด ?

อาหารหรือน้ำดื่ม

แม่ให้นมลูก

การจูบ (ถ้าไม่มีแผลในปาก)

ลมหายใจ

ไวรัสตับอักเสบซี รักษาให้หายขาดได้

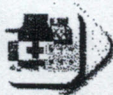
การรักษา

หากมีพฤติกรรมเสี่ยง ควรตรวจคัดกรองหาการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี

หากพบว่าติดเชื้อ ควรปรึกษาแพทย์ เพื่อเข้ารับการรักษา

ยาที่ใช้ในการรักษาบางชนิด อยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ รักษาได้ฟรี ตามเกณฑ์

การรักษาในปัจจุบัน ใช้ระยะเวลาเพียง 12 สัปดาห์

การป้องกัน

ไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น

ใช้ถุงยางอนามัย ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

ปัจจุบันโรคไวรัสตับอักเสบ ซี ไม่มีวัคซีนป้องกัน จึงควรหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงทุกชนิด

<https://ddc.moph.go.th/das/>

กองโรคติดต่อและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

สายด่วน กรมควบคุมโรค 1422